

Valnatten den 13 september 2026 var en rysare av det slag som gör att även den som inte följer politik stannar kvar framför rutan. Mandaten hoppade fram och tillbaka, Liberalerna klarade spärren mot alla odds och Socialdemokraterna gick mot sitt sämsta resultat sedan den allmänna rösträtten. Ändå var det inte det som gjorde natten märklig. Det märkliga var att valet, när siffrorna äntligen slutat fladdra, inte hade avgjort regeringsfrågan. Det hade bara flyttat den.

Sverige vaknade till ett parlament där båda sidor kan bilda regering – och där båda sidor lika gärna kan falla. Allt hänger på hur tjugofem centerpartister lägger sina röster, och på hur de andra sju partierna väljer att hantera de löften de bundit sig vid.

Ett resultat som ingen riktigt vann

Det preliminära utfallet, med omkring 95 procent av distrikten räknade, ger oppositionen 176 mandat och Tidöpartierna 173. Socialdemokraterna landar på 28,1 procent och 100 mandat. Partiet är störst, men tappet mot 2022 är stort nog för att kallas historiskt. Inte sedan allmän rösträtt infördes har S gjort ett sämre riksdagsval.

Runt S har de andra oppositionspartierna gått fram. Vänsterpartiet tar 8,2 procent och 29 mandat. Centerpartiet 7,1 procent och 25 mandat. Miljöpartiet 6,1 procent och 22 mandat. Tillsammans räcker det för att passera 175 – men bara tillsammans, och bara om ingen sviker.

På andra sidan är bilden spegelvänd. Moderaterna ökar till 19,9 procent och 70 mandat och går om Sverigedemokraterna som största parti i det egna lägret. Kristdemokraterna tar 6,2 procent och 22 mandat. Liberalerna, som under vintern låg under spärren och som i februari mättes till 1,8 procent, tar 5,4 procent och 19 mandat. Det är valets skräll. Sverigedemokraterna backar till 17,5 procent och 62 mandat, elva färre än 2022. Det är första gången partiet tappar i ett riksdagsval.

Valdeltagandet ser ut att hamna kring 80 procent, lägre än 2022. Onsdagsrösterna – sena förtidsröster och utlandsröster – är inte räknade. De brukar motsvara några procent av valmanskåren och kan fortfarande flytta ett mandat. Två mandat skiljer mellan ett läge där Centerpartiet avgör allting och ett läge där partiet inte längre behövs.

Reglerna som gör matematiken möjlig

Sverige har negativ parlamentarism. En statsministerkandidat behöver inte 175 röster för sig. Det räcker att färre än 175 röstar emot. Nedlagda röster räknas alltså till kandidatens fördel. Det är den regeln som gör Centerpartiets tjugofem mandat till mer än en vågmästarpost.

Riksdagen samlas den 28 september. Då väljs talman. Därefter inleder talmannen sonderingar med partiledarna och lägger fram ett förslag till statsminister. Riksdagen röstar. Faller förslaget upprepas proceduren. Efter fyra underkända förslag ska extra val hållas inom tre månader.

Ulf Kristerssons regering sitter kvar som övergångsregering tills en ny tillträder. Sverige står alltså inte utan styre. Men budgetpropositionen ska läggas under hösten. Praxis från 2018–19, då landet levde med en återhållsam övergångsbudget medan förhandlingarna drog ut, gäller åter. Ju längre samtalen pågår, desto hårdare blir trycket mot den som vägrar vika sig.

Matematiken som styr allt

Räkna så här, med de preliminära mandaten.

Tidösidan har 173. Om Centerpartiet lägger ner rösterna blir bara 151 emot en Tidöregering – Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Den går igenom.

Vänstersidan utan C har 151. Om Centerpartiet lägger ner rösterna blir bara 173 emot en S-ledd regering. Även den går igenom.

Röstar Centerpartiet nej faller båda. 173 plus 25 ger 198 mot en S-regering. 151 plus 25 ger 176 mot en Tidöregering.

Centerpartiets nedlagda röst är alltså både nödvändig och tillräcklig åt båda håll. Ingen regering kan tillträda utan partiets aktiva medgivande eller passivitet. Det är därför båda sidor nu väntas söka samtal med Elisabeth Thand Ringqvist.

Ömtåligheten ska inte underskattas. Ger sluträkningen Tidöpartierna 175 kan de regera oavsett vad C gör. Vid 174 mot 175 kan de det inte. Skillnaden mellan att C bestämmer och att C är irrelevant är två mandat, och de mandaten ligger fortfarande i kuvert som inte har öppnats.

Låsningarna

Varje parti har bundit upp sig. Kostnaden för att bryta löftet skiljer sig åt.

Centerpartiet har sagt nej till en regering där Vänsterpartiet har ministrar och nej till en regering som är beroende av Sverigedemokraterna. Partiet har dessutom förklarat Ulf Kristersson diskvalificerad som statsministerkandidat. I augusti lyfte Thand Ringqvist S+C+KD, eventuellt med Miljöpartiet, som förstahandsval. På valnatten mjuknade tonen. Hon talade om att ytterkanterna inte ska dominera och om att ta ansvar, utan att nämna något parti vid namn. Partisekreteraren har redan öppnat för samtal med Socialdemokraterna. Bindningen är stark mot V och

mot SD-beroende, men formuleringarna om hur ett beroende definieras går att tänja.

Vänsterpartiet har gått till val på att ingå i regeringen om partiets röster behövs. Det är förankrat i ett kongressbeslut. Nooshi Dadgostar har sagt att partiet röstar för Magdalena Andersson som statsminister, men att väljarna förtjänar att veta vilken politik de får – och att V ska vara med om rösterna behövs. Det kolliderar frontalt med Centerpartiet. Bindningen är den mest formella av alla.

Liberalerna har sagt att partiet röstar nej till Magdalena Andersson som statsminister. I mars accepterade partiet Sverigedemokraterna som regeringsparti. Simona Mohamsson har efter valet upprepat att L inte står bakom Andersson. Bindningen mot S-ledaren är tydlig. Bindningen till SD är nyare och därmed politiskt mjukare, men den finns.

Moderaterna och Sverigedemokraterna lovade före valet en gemensam majoritetsregering. Majoriteten uteblev. Löftet om ministerposter till SD blir därmed politiskt lättare att omförhandla – och samtidigt svårare att svälja för ett parti som just förlorat elva mandat. Kristersson har öppnat för att fortsätta i en ny konstellation och talar om komplicerade samtal och konstruktiv öppenhet.

Miljöpartiet har avvisat mittenalternativet just för att Kristdemokraterna ingår. Amanda Linds parti ökade, vilket stärker kravet på att sitta med, inte bara släppa fram.

Kristdemokraterna har stängt dörren för att sitta i en S-ledd regering. Inget tyder på att Ebba Busch är beredd att lämna Tidösamarbetet.

Magdalena Andersson efterlyser en ny samarbetsanda och har sagt att Vänsterpartiet har en lång resa kvar innan partiet kan sitta i regering. Hon har också påmint om att röda linjer brukar komma och gå när alternativet är en regering där Sverigedemokraterna dominerar.

Sju vägar framåt

Det mest konventionella spåret är en S-ledd minoritetsregering, ensam eller tillsammans med Miljöpartiet, med Centerpartiets röster nedlagda och Vänsterpartiet utanför. Det ligger nära 2021 års modell. Hela frågan reduceras till om V kan förmås att släppa ministerkravet mot tunga sakpolitiska eftergifter. Gör V det räcker C:s nedlagda röst. Står V fast faller alternativet. Det är sannolikt huvudspåret i första förhandlingsrundan, inte för att det är vackert utan för att det kräver minst antal svek.

Nästa steg, om vänstersidan misslyckas synligt, är en Tidöregering – Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna, med eller utan SD-ministrar – som

Centerpartiet släpper fram genom att lägga ner rösterna. Det kräver mindre av C än att sätta sig i samma rum. Ingen regeringsmedverkan, bara passivitet. Politiskt är det dyrare i väljarled. Partiet gick till val på motsatsen. Thand Ringqvist har själv antytt att det vore rimligt att pröva stödet för en blågul regering om den andra sidan först har prövats och fallit.

Ett tredje spår, aritmetiskt det starkaste, är en regering med Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet och med Sverigedemokraterna som passivt stöd. Mandaten räcker med råge. Men det kräver två saker samtidigt: att SD accepterar att degraderas från utlovade ministerposter till stödparti igen, efter en valförlust på elva mandat, och att C accepterar exakt den SD-beroende konstruktion partiet sagt nej till. Regeringen skulle ha 136 mandat utan SD. Det är inte 175. Argumentet att beroendet upphör så fort regeringen är större än sitt stödparti håller inte. Dessutom står KristerSSon-hindret kvar. Möjligt främst om Moderaterna byter statsministerkandidat och C kan sälja in en formell överenskommelse som ersätter Tidöavtalet.

Mittenregeringen S+C+KD, eventuellt med Miljöpartiet, är Centerpartiets uttalade förstahandsval. Den landar på 147 mandat utan MP och 169 med. Den kräver att Kristdemokraterna lämnar Tidösamarbetet – det finns inga tecken på det – och att Miljöpartiet sväljer KD. Den skulle dessutom vara beroende av Vänsterpartiets passivitet. Sannolikheten är låg. Den är ändå värd att ta på allvar, eftersom en av vågmästarna driver den.

Ett blocköverskridande samarbete mellan Socialdemokraterna och Moderaterna skulle lösa både V-problemet och SD-problemet på en gång och ge stabilitet i försvars- och säkerhetsfrågor. Andersson har talat om en ny samarbetsanda. KristerSSon har talat om samarbete för tillväxt och säkerhet. Historiskt är konstruktionen främmande i Sverige. Båda partiernas organisationer skulle uppfatta den som kapitulation. Moderaterna har just vunnit mark på att vara Sverigedemokraternas huvudpartner. Det talar emot.

Om inget av detta landar sitter KristerSSons regering kvar. Det är inte ett vakuum, men det är inte heller ett styre med mandat att lägga en skarp budget. Ju längre hösten går, desto mer ökar trycket.

Sista utvägen är extra val. Om talmannens statsministerförslag faller fyra gånger ska valet hållas inom tre månader. Det skulle troligen slå hårdast mot de partier som uppfattas som orsak till låsningen. Den insikten är i sig avskräckande. Extra val är mindre sannolikt än det låter, just därför att alla vet vem som skulle få räkningen.

Vad som händer när

Onsdagens räkning kan fortfarande flytta ett mandat. Det slutliga resultatet fastställs först helgen efter valet. Den 28 september samlas den nya riksdagen. Talmansvalet är det första politiska testet. Därefter sonderar talmannen. Statsministeromröstningen kommer i början av oktober, tidigare om Kristersson själv provas i den obligatoriska omröstningen efter valet. Budgetdeadline ligger bakom allt detta som en tyst metronom.

De fyra sakerna att bevaka

Först sluträkningen. Ett mandat kan avgöra om Centerpartiet är outhärligt eller överflödigt.

Sedan talmansvalet. Vem som leder kammaren påverkar takten och ordningen på förslagen.

Därefter Vänsterpartiets ministerkrav. Om kongressbeslutet står fast stänger det den mest konventionella vägen. Om det mjukas upp öppnas den.

Till sist Moderaterna. Partiet måste välja om det är berett att offra antingen SD-samarbetet eller Kristersson personligen för att komma åt Centerpartiet. Utan ett av de två offren finns ingen borgerlig väg som C kan försvara.

Det som valet egentligen visade

Bakom taktiken ligger ett strukturellt problem. Sverige har ett åttapartisystem med tre ömsesidigt oförenliga veton. Centerpartiet accepterar inte Vänsterpartiet i regering och inte ett beroende av Sverigedemokraterna. Vänsterpartiet accepterar inte att släppa fram en regering det inte sitter i. Liberalerna accepterar inte Magdalena Andersson. När valet blir jämnt förvandlas politiken till en förhandling om vem som ska bryta sitt löfte.

Det är inte ett fel i räkningen. Det är systemet, ritat mot ett valresultat som inte gav någon sidan rum att hålla allt den sagt. Den som bildar regering de kommande veckorna kommer att göra det genom att någon annan sviker. Frågan är bara vems väljare som ska betala.